

то, что он осуществляется через обменные операции. Следовательно, темп рыночного прогресса зависит от темпа обменных операций.

Подводя итоги в исследовании следует отметить, что каждая отдельная страна, которая представлена на виртуальном рынке имеет своё максимальное допустимое влияние. Чем эффективнее работает экономика страны, тем стабильнее виртуальный рынок. Рыночные механизмы приходят в действие и не допускают вновь вызванных кризисов.

Представлены и перечислены основные факторы, которые влияют на развития виртуальных рынков позволяет понять процесс регулирования их активности. Элементы системы виртуальных рынков в дальнейшем будут усовершенствоваться поэтому необходимо более практическим путем спрогнозировать и построить модель успешного виртуального рынка. Дать рекомендованные управленческие решения по ограничениям и регулирования деятельности виртуальных рынков. Именно это и послужило объективной основой развития виртуальных рынков.

Список использованной литературы

1. Чжао Ш., Кметь Е. Б. Перспективы выхода китайского предприятия интернет-торговли на российский рынок: возможности и проблемы //Экономическая наука сегодня: теория и практика. – 2015. – С. 148-152.
2. Костин К. Б. Роль цифровых технологий в продвижении товаров и услуг на глобальных рынках //Российское предпринимательство. – 2017. – Т. 18. – №. 17.
3. Попиков А. А. Криптовалюта Bitcoin как финансовый инструмент виртуальной экономики //Вопросы инновационной экономики. – 2016. – Т. 6. – №. 2.
4. Горевая Е. С., Рогожина А. А. Эволюция маркетинговых инструментов и современные

тренды диджитал рынка //Бизнес. Образование. Право. – 2016. – №. 1. – С. 108-113.

5. Бабурин В. А., Яненко М. Е. Технологии Big Data в сервисе: новые рынки, возможности и проблемы //Технико-технологические проблемы сервиса. – 2014. – №. 1 (27).

6. Дариенко О. Л., Кириченко Д. С. Перспективы реализации сбытовых стратегий на виртуальных рынках //Инновационные технологии в машиностроении, образовании и экономике. – 2017. – Т. 10. – №. 4-4. – С. 22-27.

7. Марамыгин М. С., ПРОКОФЬЕВА Е. Н., Маркова А. А. Экономическая природа и проблемы использования виртуальных денег (криптовалют) //Известия Уральского государственного экономического университета. – 2015. – №. 2 (58).

8. Сметанина А. И. Финансовая модель развития виртуального предпринимательства в России //Финансы и кредит. – 2016. – №. 26 (698).

9. Грачёв И. Д., Некрасов С. А., Патоша О. И. Модель смешанной экономики: дальнейшее развитие //Финансовая аналитика: проблемы и решения. – 2014. – №. 31.

10. Догучаева С. М. Оптимизация информационной инфраструктуры в сфере ИТ-составляющей //Международный научный журнал. – 2016. – №. 3. – С. 20-24.

11. Долгополов Р. Г., Сапинская К. О. Технологии виртуального маркетинга //Научный вестник Южного института менеджмента. – 2016. – №. 4.

12. Питько О. А. Виртуальная реальность как атрибут бытия человека //Традиционные национально-культурные и духовные ценности как фундамент инновационного развития России. – 2014. – №. 1. – С. 58-64.

13. Юдина Т. Н. Осмысление цифровой экономики //Теоретическая экономика. – 2016. – №. 3 (33).

Roman P. Hromyka

Candidate of economic sciences

THE NEED TO IMPROVE THE ECONOMIC REGIONAL POLICY OF UKRAINE IN ACCORDANCE WITH THE TENDENCIES OF THE DEVELOPMENT OF THE REGIONAL POLICY OF THE EUROPEAN UNION

Громика Роман Петрович

Кандидат економічних наук

НЕОБХІДНІСТЬ УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ ВІДПОВІДНО ДО ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Summary. The article focuses on the peculiarities of the current stage of development of regional policy of the European Union countries (hereinafter - the EU). The basic tendencies of the EU regional policy and the necessity of developing a new regional policy of Ukraine are investigated. Principles of activity of EU countries are analyzed. EU Member States have elaborated specific common political principles necessary to achieve the set goals in the field of regional policy, including, first of all, the existence of a harmonized regulatory framework, mandatory implementation of structural reforms, development of the economic structure of the region on the principles of market economy, introduction mechanisms of regional policy throughout the territory, not in specific

industries or localities [1]. The main feature of managing EU regionalization processes is that EU regional policy is one of the common (common) policies of the participating countries. Regional policy is a very important and complex area of common EU policy. First and foremost, a high level of socio-economic development is common to all Member States. Regions are the political pillar of states and governments and are represented in state policy. Aspects that can be used to develop a new effective economic regional policy of modern Ukraine are also considered and analyzed. The above mentioned is possible, first of all, under conditions of formation of export potential of the country on the basis of high-tech products of mechanical engineering and services, creation and improvement of legal, economic, organizational and technical conditions for increasing the competitiveness of Ukrainian goods; expanding sectoral and cross-border cooperation between Ukraine and the EU.

Анотація. В статті приділено увагу особливостям сучасного етапу розвитку регіональної політики країн Європейського Союзу (далі – ЄС). Досліджені основні тенденції регіональної політики ЄС союзу та необхідність вироблення нової регіональної політики України. Проаналізовані принципи діяльності країн ЄС. Країнами членами ЄС вироблені конкретні спільні політичні принципи, необхідні для досягнення поставлених цілей в області регіональної політики, серед яких, перш за все, наявність узгодженої нормативно-правової бази, обов'язкове запровадження структурних реформ, розвиток економічної структури регіону на принципах ринкової економіки, запровадження механізмів регіональної політики на всій території, а не в окремих галузях чи місцевості [1]. Основною особливістю управління процесами регіоналізації в ЄС є те, що регіональна політика ЄС належить до числа спільних (загальних) політик країн-учасниць. Регіональна політика – це досить важливий і складний напрямок спільної політики Євросоюзу. Від нього залежить, перш за все, спільний для всіх, країн-членів високий рівень соціально-економічного розвитку. Регіони є політичною опорою держав та урядів і представлені в державній політиці. Також розглянуто та проаналізовано аспекти які можуть бути використані для вироблення нової ефективної економічної регіональної політики сучасної України. Зазначене можливо перш за все за умов формування експортного потенціалу країни на основі високотехнологічної продукції машинобудування та послуг, створення і вдосконалення правових, економічних, організаційних та технічних умов для підвищення конкурентоспроможності українських товарів; розширення галузевого та транскордонного співробітництва між Україною та ЄС.

Keywords. *international trade, investments, innovation, regional policy, competitiveness.*

Ключові слова. *Зовнішня торгівля, інвестиції, інновації, регіональна політика, конкурентоспроможність.*

Постановка проблеми. Регіони є як політичною так і економічною опорою державою та представлені в державній політиці. Також розглянуто та проаналізовано аспекти та механізми які можуть бути використані для вироблення нової ефективної регіональної економічної політики сучасної України. Це передбачає запровадження нової регіональної політики, покликаної поєднати завдання модернізації економіки країни із забезпеченням комплексного збалансованого розвитку регіонів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Для проведення досліджень у статті було використано наукові роботи з аналізу регіональної політики ЄС з позицій впливу на економіку України вітчизняних науковців. Так за результатами науково-дослідницьких робіт В. А. Дубовика, М. О. Кушнір, Н. А. Мікули, В. І. Студеннікової розкривається питання неможливості ефективного розвитку національної економіки будь-якої країни без інтеграції у світову економіку [2; 5; 6; 8;]. Також звертається увага на те що як наслідок недостатньої інтеграції країни у Світове господарство унеможливується сталий розвиток інвестиційної діяльності, запровадження інновацій, проведення реформ як в економіці так і суспільно-політичному житті, що не може не призводити до кризових явищ в країні.

Висвітлення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Зважаючи на те, що стратегічною метою політики України, на

сьогоднішній день, є набуття членства у Європейському Союзі, виникає необхідність проведення в країні реформ, у тому числі і в економічній політиці розвитку регіонів. Важливою складовою економіки України є розвиток експортно-імпортних операцій, а також їх збалансованість. Оскільки в Україні, на сьогоднішній день, обсяги імпорту значно перевищують обсяги експорту як в цілому так і в частині експорту високотехнологічної продукції, тому дослідження з пошуку шляхів, як економічного так і соціально-політичного характеру, вимагають подальшого розвитку.

Мета статті. Враховуючи процеси які відбуваються, останнім часом, в Україні, в частині переорієнтації зовнішньоторговельної діяльності на нові високорозвинені ринки ЄС, виникає необхідність в дослідженні сучасного стану та потенціалу економіки України. Необхідність збалансованості експорту та імпорту є необхідною частиною в ефективному та збалансованому розвитку економіки країни, тому аналіз його структури та збалансованість експортно-імпортних операцій стає важливою темою для дослідження. Аналіз сучасного стану експортного потенціалу України, конкурентоспроможності її продукції, наявності інвестицій та їх структура, необхідність та можливість впровадження інновацій та роль в цьому регіонів є актуальною метою наукових досліджень. Пошук шляхів для підвищення конкурентоспроможності економіки України з

високорозвиненими країнами ЄС є метою досліджень.

Вступ. Європейський Союз – це один з найбільш розвинутих і багатих регіонів світу. Поняття регіональності стосовно ЄС об'єднує декілька моментів. А саме, з одного боку - це єдиний великий політико-економічний регіон, пов'язаний спільністю нормативно-правової бази, територіальної і цивілізаційної єдності, а з іншого – як сукупність регіонів, що на локальному рівні через процеси регіоналізації переслідують виконання своїх вузько-територіальних інтересів.

Тому регіональна політика – це досить важливий і складний напрямок спільної політики ЄС. Від нього залежить, перш за все, спільний для всіх, країн-членів високий рівень економічного розвитку. Завдяки спільній діяльності, деякі регіони домоглися успіхів, інші – перебувають в стагнації чи навіть переживають спад. Ефект фінансування регіонів з боку ЄС ослаблений загальною економічною кризою. Основною особливістю управління процесами регіоналізації в ЄС є те, що регіональна політика ЄС належить до числа спільних (загальних) політик країн-учасниць. Сформувавшись у післявоєнні роки у формі заходів надзвичайного характеру, на сьогодні регіональна політика перетворилася у постійно діючий фактор, без якого неможлива повноцінна інтеграція.

Основний матеріал. Одним з важливих принципів ЄС є принцип солідарності, оскільки запроваджується з метою забезпечення допомоги всьому співтовариству найменш розвинутих регіонам у подоланні їх економічного відставання. Якщо аналізувати механізм здійснення регіональної політики як єдиної політики Євросоюзу, то він характеризується саме наявністю спільних для всіх країн принципів та підходів у ставленні до регіонального розвитку. А з огляду на особливості регіонального розвитку в кожній із країн-членів ЄС, практична реалізація цих принципів належить до компетенції національних урядів.

Регіональна політика ЄС на початку ХХІ століття пов'язана з впливом процесів глобалізації. У цей час відбувається докорінна реструктуризація фондів. Кожний напрям спільної політики ЄС набуває регіонального забарвлення. Постійно зростає увага до ролі і меж застосування субсидіарного принципу, а також до взаємодії різних спільних політик на регіональному рівні. Значення, що надається цьому принципу в рамках сучасного мислення в ЄС, пов'язано з фундаментальним осмисленням того, де закінчується державна регіональна політика і починається політика Співтовариства. Субсидіарний принцип знаходить висвітлення в тенденції до децентралізації в регіональній політиці (тобто звернення до державного, регіонального і місцевого рівнів). Однак розмежувальна лінія між цими рівнями в регіональній політиці залишається нечіткою і

досить важко піддається єдиному і однозначному визначенню.

В останні роки регіональна політика Європейського Союзу все частіше замінюється поняттям політики згуртування, що означає переплетіння регіональної і соціальної політики, які вже не розглядаються ізольовано. Політика згуртування передбачає одночасне згуртування як по горизонталі – між регіонами, так і по вертикалі – між прошарками суспільства (соціальна політика) [5; 9]. Відбувається трансформація мети і сутності регіональної політики. Вона спрямовується на формування нової, активної ролі регіонів у розвитку ЄС. В умовах глобалізації регіони починають відрізнятися між собою вже не тільки за соціально-економічними критеріями, а й за рівнем включення в глобальні процеси. Розвивається взаємозв'язок між регіональними і глобальними партнерами на субрегіональному рівні, а не з державами. Тим самим формується новий принцип територіальності без звичного поділу на «центр» і «периферію». На думку британського фахівця М. Кітінга, формуються важливі відмінності у відношеннях між регіонами, глобальним ринком, міжнародними режимами і державою в традиційних і глобалізаційних формах територіального управління [4]. В традиційних формах вони опосередковані державою. Регіони тут слугують політичною опорою держав та урядів і представлені в державній політиці. Натомість, держава надає регіонам заступництво та субсидії.

На сьогоднішній день регіони є важливими складовими економічної політики як держави в цілому так і виступають самостійними учасниками світової економіки. В сучасних умовах держава втрачає свою монополію посередника і спроможність контролювати власний економічний простір. В цей час у регіонів розвиваються прямі міжнародні зв'язки з глобальним ринком. Положення регіонів на міжнародному ринку тепер залежить не від політичних чинників, а від їх конкурентних переваг та умінь ефективно їх використовувати. Регіоналізм проявляється в різноманітних економічних і культурних формах. Через невизначеність регіональних меж, регіони розглядаються не як самодостатні спільноти, а як відкриті, тимчасові соціальні системи, функціонально пов'язані з іншими рівнями влади і управління. Регіоналізм не стає альтернативним державному принципу організації територій. Однак це не означає, що регіони не можуть чинити суттєвий вплив на діяльність держави, а поява впливових регіонів не може змінювати рівень впливу в країні. Міжрегіональне співробітництво включає зовнішній периметр кордонів ЄС і набуває особливої актуальності. Про це свідчить той факт, що, починаючи з 1990 р., Євросоюз постійно приймає програми сприяння прикордонному співробітництву регіонів, які мають спільні кордони.

В Європі останнім десятиліттям спостерігається об'єднання наукової, промислової,

соціальної та регіональної політик в інноваційну політику. Метою якої стає підтримання середовища, що сприяє створенню нововведень. Помітно зростає значення регіонального науково-технічного та інноваційного співробітництва. Поява нових технологій та глобалізація економіки, а також обмеженість державних ресурсів призводять до зростання ролі регіонів в економіці. Як наслідок, регіональна влада все активніше налагоджує зв'язки із зацікавленими колами за кордоном на субрегіональному рівні. Разом з тим регіональні проблеми все частіше вирішуються шляхом узгодження дій центрального уряду та місцевої влади. Спостерігається інтенсивне переплетіння трьох рівнів формування регіональної політики. А саме - політики, яка здійснюється самими регіонами, урядової інноваційної політики та наднаціональної політики ЄС.

На зростання регіонального аспекту інноваційної політики вплинула також зміна характеру національних науково-технічних політик, які все більше орієнтуються на розповсюдження нових знань в економіці. Регіональна політика все більше набуває рис структурної, а не розподільчої політики. Уряди країн в першу чергу переймаються фундаментальними дослідженнями та підготовкою наукових кадрів, а регіони все більше уваги приділяють політиці впровадження інновацій.

Інноваційна політика стала складовою частиною національної регіональної політики. При цьому національні уряди, як правило, надають перевагу науково-технічно розвиненим регіонам. Відсталим регіонам держава надає перевагу не стільки шляхом прямих фінансових інвестицій, скільки шляхом сприяння розробці інноваційної політики та розвитку інфраструктури. Мережа інноваційних регіонів – це національні та транснаціональні об'єднання у сфері розробки та обміну досвідом щодо здійснення інноваційної стратегії. Центри з розповсюдження інновацій мають статус незалежних консультативних організацій з питань технологій і бізнесу. Політика підтримки економічного зростання регіонів протягом 2007–2013 років була зосереджена на виконанні трьох головних задач: конвергенція регіонів, регіональна конкурентоспроможність та працевлаштування, європейське територіальне співробітництво.

З огляду на нову стратегію економічного розвитку ЄС – «Європа–2020: стратегія розумного, стійкого та всеосяжного зростання», на найближчі сім років, простежується програма сприяння інноваційному розвитку регіонів. Судячи з пріоритетів фінансової політики Євросоюзу на

період 2014–2020 років, у наступні роки європейці зосередять свої ресурси на підтримці інноваційного розвитку регіонів як основи створення нових робочих місць, розвитку конкурентоспроможності, економічного зростання, поліпшення якості життя та стійкого економічного розвитку. Про це свідчить і зміст Політики єднання ЄС на 2014–2020 роки.

Отже, слід зазначити, що ЄС є стабільним політичним утворенням, яке за час свого існування накопичило досвід ефективної координації співпраці своїх держав-членів. Створено систему розмежування повноважень між урядами держав-членів і наднаціональними органами; забезпечується збереження політичних, соціальних та економічних особливостей держав-членів ЄС; розроблено спільну нормативно-правову базу.

Зважаючи на сучасні умови глобалізації світової економіки, Україна не може ефективно розвиватися окремо. Розвиток міжнародних економічних зв'язків має одне з ключових значень як для країн окремо так і світової економіки в цілому.

Враховуючи на те, що ЄС є одним з найбільш економічно розвинутих регіонів світу, розширення співпраці з ним для України є ключовим. Крім того слід зазначити, що розгляд питання щодо ефективного розвитку співпраці України з ЄС не можливий без висвітлення поняття «регіональна економічна політика Європейського Союзу».

Перши за все слід зазначити, що регіональна економічна політика ЄС направлена на комплекс заходів спрямованих на економічне зростання регіонів. Форми і методи реалізації спільної регіональної політики ЄС враховує диференціацію рівнів соціально-економічного розвитку регіонів та мають спрямованість на їх конвергенцію. Враховуючи високий та сталий економічний розвиток країн ЄС впроваджені методи та заходи довели свою ефективність і тому набутий досвід має бути врахований і в проведенні регіональної економічної політики в Україні [7].

Слід зазначити, що для втілення в життя програм розвитку регіонів України необхідні значні фінансові ресурси, які на сьогодні країна не має. Як шляхами виходу з ситуації окрім розвитку таких важливих напрямів як залучення інвестицій, впровадження інновацій є розвиток зовнішньої торгівлі [3].

На сьогоднішній день країни-члени ЄС є одними з основних торговельних партнерів України. Статистичні дані свідчать про високу питому вагу торговельних зв'язків України з країнами ЄС, у загальному обсязі експортно-імпортних операцій (Табл. 1) [10].

Таблиця 1

ПИТОМА ВАГА ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ УКРАЇНИ З КРАЇНАМИ ЄС В ЗАГАЛЬНОМУ ОБСЯЗІ ТОРГІВЕЛЬНИХ ОПЕРАЦІЙ ЗА 2012-2018 РОКИ.

Рік	Експорт			Імпорт		
	Загальний обсяг (млн. дол. США)	Обсяг з країнами ЄС (млн. дол. США)	Питома вага з ЄС (%)	Загальний обсяг (млн. дол. США)	Обсяг з країнами ЄС (млн. дол. США)	Питома вага з ЄС (%)
2012	67779,8	17081,3	25	83135,4	26156,3	31
2013	62305,9	16758,6	27	75834,6	27046,5	36
2014	53901,7	17002,9	32	54428,7	21069,1	39
2015	38127,1	13015,2	34	37516,4	15330,2	41
2016	36361,7	13496,3	37	39249,8	17140,8	44
2017	43264,7	17533,4	40	49607,2	20799,4	42
2018	47339,9	20158,5	43	57141,0	23182,8	41

Наведені дані з обсягу експортно-імпортних операцій за 2012-2018 роки свідчать про те, що незважаючи на їх коливання питома вага торгівельних взаємовідносин з країнами ЄС має стає зростання як з експортних так і імпортних операцій. Слід зазначити, що в Україні обсяг імпорту хронічно випереджає обсяги експорту і в останні роки різниця сягає часом 8% ВВП [11].

Така тенденція пов'язана перш за все з низьким рівнем технологічного розвитку вітчизняного виробництва і як наслідок низька конкурентоспроможність товарів. Сучасний

соціально-економічний стан в Україні не дає можливості в проведенні модернізації існуючих та відкриття нових високотехнологічних виробництв, всебічне впровадження інноваційних технологій лише за рахунок власних ресурсів без залучення інвестицій. Таким чином розробка та впровадження інвестиційних програм має стратегічне значення для подальшого розвитку економіки України.

На сьогоднішній день, не зважаючи на різке падіння розміру інвестицій в економіку України у період з 2014 р. по 2017 рік, у 2018 році прослідковується зростання їх обсягу (Табл. 2) [10].

Таблиця 2

ОБСЯГИ ІНВЕСТИЦІЙ ЗА 2014 – 2018 РОКИ

Рік	Прямі інвестиції в Україну (млн. дол. США)	Прямі інвестиції з України (млн. дол. США)
2014	53704,0	6702,9
2015	38356,8	6456,2
2016	32122,5	6315,2
2017	31230,3	6346,3
2018	32291,9	6295,0

Як видно з наведених даних, обсяг прямих інвестицій в Україну за 2018 р. у порівнянні з 2014 р. значно зменшився. Це обумовлено, перш за все тим, що на сьогоднішній день в результаті економічної рецесії умови для інвестування в Україну є не досить сприятливими. Створення сприятливого інвестиційного клімату в Україні залишається першочерговим завданням, від вирішення якого залежить соціально-економічний розвиток України. Хоча слід відзначити, що в останні роки завдяки проведених державою низки реформ спрямованих на покращення міжнародної економічної співпраці України дало позитивний результат [12].

В наслідок відсутності достатньої кількості інвестицій в економіку України стає неможливість проведення структурної модернізації національної промисловості і як наслідок виготовлення та експортування конкурентоспроможної високотехнологічної продукції. І як наслідок те, що в структурі імпорту в Україну переважну частину має високотехнологічна продукція, а експорт складається переважно з продукції сільського господарства та продукції переробної промисловості. Також слід зазначити, що перевага імпорту над експортом в Україні зберіглася і у 2018 році, крім того слід зазначити, що обсяг імпорту за 2018 рік перевищив показник 2017 року на 15,3 відсотки (Табл. 3) [10].

ТОВАРНА СТРУКТУРА ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ ЗА 2018 РІК

Назва	Експорт			Імпорт		
	тис. дол. США	у % до 2017 р.	у % до загаль.	тис. дол. США	у % до 2017 р.	у % до загаль.
Живі тварини; продукти тваринного походження	1210638,3	109,2	2,6	917988,8	125,5	1,6
Продукти рослинного походження	9886060,4	107,3	20,9	1529221,1	111,8	2,7
Жири та олії тваринного або рослинного походження	4496511,0	97,6	9,5	267350,2	100,3	0,5
Готові харчові продукти	3018600,8	106,8	6,4	2340898,0	121,0	4,1
Мінеральні продукти	4339620,4	109,9	9,2	14191944,7	113,5	24,8
Продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості	1871254,4	112,7	4,0	7058290,9	107,8	12,3
Полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них	694255,7	123,7	1,5	3558577,4	109,6	6,2
Шкури необроблені, шкіра вичинена	165354,0	108,8	0,3	284929,7	113,4	0,5
Деревина і вироби з деревини	1494627,8	123,9	3,2	303897,0	121,3	0,5
Маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів	548599,6	105,9	1,2	1085169,2	113,6	1,9
Текстильні матеріали та текстильні вироби	846558,1	111,5	1,8	2011682,8	115,7	3,5
Взуття, головні убори, парасольки	208246,0	115,4	0,4	365074,9	136,7	0,6
Вироби з каменю, гіпсу, цементу	401993,5	110,5	0,8	766270,7	117,6	1,3
Різні дорогоцінне або напівдорогоцінне каміння	62442,6	60,2	0,1	71362,1	130,7	0,1
Недорогоцінні метали та вироби з них	11632691,7	114,9	24,6	3575231,9	118,7	6,3
Машини та обладнання	4654717,9	108,8	9,8	11955216,0	120,7	20,9
Засоби наземного транспорту	669330,4	106,9	1,4	4554048,4	108,9	8,0
Прилади та апарати оптичні, фотографічні	148635,8	98,1	0,3	940627,3	120,1	1,6
Різні промислові товари	833679,0	611,1	1,7	1303374,3	609,5	2,3
Усього	47334987,0	109,4	100,0	57187578,0	115,3	100,0

Для сталого економічного розвитку України необхідно вжити заходи щодо зміни структури експорту з сировинного, продукції сільського господарства та продукції переробної промисловості на продукцію більш високотехнологічних галузей виробництва і це, як

було зазначено, в Україні не може відбутися без залучення інвестицій в країну.

Зважаючи на те, що країни ЄС є основними торгово-економічними партнерами України слід більш детально розглянути торговельні взаємовідносини з окремими країнами ЄС (Таблиця 4) [10].

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ ТОВАРАМИ З КРАЇНАМИ ЄС У 2018 РОЦІ

(млн. дол. США)

Країни	Експорт	Імпорт	Сальдо
Австрія	553,2	593.4	-40.2
Бельгія	603,5	553.8	49.7
Болгарія	513,9	259.2	254.7
Велика Британія	584,2	888.1	-303.9
Греція	280,0	270.4	9.5
Данія	250.1	275.6	-25.6
Естонія	152.1	95.8	56.3
Ірландія	77.5	143.8	-66.3
Іспанія	1370.0	629.1	740.9
Італія	2628.8	2031.1	597.7
Кіпр	40.4	22.8	17.6
Латвія	294.4	152.0	142.4
Литва	342.9	877.6	-534.7
Люксембург	7.3	82.4	-75.1
Мальта	65.7	6.6	59.0
Нідерланди	1603.5	776.4	827.1
Німеччина	2208.4	5983.2	-3774.8
Польща	3257.6	3634.6	-377.0
Португалія	247.0	61.6	185.4
Румунія	932.7	511.1	421.6
Словаччина	864.1	525.6	338.5
Словенія	33.3	190.5	-157.2
Угорщина	1646.3	1267.8	378.5
Фінляндія	80.6	326.2	-245.6
Франція	537.6	1476.3	-938.7
Хорватія	35.0	46.5	-11.5
Чехія	878.1	1035.6	-157.5
Швеція	70.2	465.5	-395,3
Усього	20158,5	23182.8	-3024.3

Наведені дані свідчать, що в розрізі країн в Україні склались неоднакові умови експортно – імпорتنих відносин, з переважною кількістю країн ми маємо негативне сальдо. Проте з Іспанією і Італією, які мають з нашою країною одні з найбільших обсягів експортно- імпорتنих операцій ми маємо позитивне сальдо і це повинно визначити для нашої країни пріоритети. При цьому найбільше негативне сальдо маємо при взаємовідносинах з Німеччиною - 3774,8 млн. дол. США, що яскраво свідчить про різний рівень економічного розвитку країн.

З наведених даних можна зробити висновок про те, що на сьогоднішній день у України зовнішньоекономічні взаємовідносини з ЄС є не диверсифікованими. Україні необхідно вжити заходів для розширення співпраці з країнами ЄС.

Для розширення співпраці України з країнами ЄС, у державній політиці пріоритетним повинно бути перш за все: державна підтримка реалізації стратегій регіонального розвитку, зорієнтованих на активізацію кожного регіону у співробітництві з регіонами країн-членами ЄС; розширення повноважень місцевих органів влади щодо визначення та фінансування спільних міжнародних проєктів; більш активне залучення місцевих органів влади до формування

зовнішньоекономічної політики через розроблення та реалізацію програмних документів у сфері міжнародного співробітництва; налагодження дієвих комунікативних зв'язків на рівні регіонів.

Висновки та пропозиції. В цілому аналіз стану зовнішньоекономічної діяльності України свідчить, що конкурентоспроможність української економіки у порівнянні з економікою країн ЄС є низькою, що значно впливає на ефективне та взаємовигідне співробітництво.

Тому, одним з основних напрямів зовнішньої політики України щодо інтеграції до ЄС повинно бути підвищення рівня конкурентоспроможності національної економіки, її трансформація з орієнтацією на експорт. Зазначене можливо перш за все за умов формування експортного потенціалу країни на основі випуску високотехнологічної продукції, створення і вдосконалення нормативно-правової бази, розширення галузевого та транскордонного співробітництва між Україною та ЄС, пошук та визначення нових форм та механізмів технічної співпраці з ЄС.

Виклики, які постають перед Україною в умовах глобалізації, зумовлюють необхідність пошуку нових інноваційних підходів до формування її регіональної політики, покликаної поєднати завдання модернізації економіки країни із

забезпеченням комплексного збалансованого розвитку регіонів. Для цього необхідно, враховуючи недостатність в Україні власних фінансових ресурсів для виконання глобальних загальнодержавних програм, відійти від політики централізації і розширити можливості регіонам у самостійному прийнятті рішень у впровадженні програм розвитку. При цьому для успішного проведення заходів щодо підвищення конкурентоспроможності економіки необхідно проводити із залученням широкого кола бізнесових структур спільно з органами державного самоврядування і більш широко застосовувати систему гарантій Уряду. Таким чином, без залучення державних коштів, громади будуть зацікавлені в економічному розвитку регіонів.

Виходячи з цього, інноваційні підходи до регіонального розвитку в Україні мають ґрунтуватися на децентралізації, використанні каталізаторів регіонального розвитку; мотивації регіонів до саморозвитку, диверсифікації сфер економічної активності. Основною метою регіональної політики держави в соціально-економічній сфері має бути активізація коопераційних зв'язків між господарськими комплексами різних країн.

Список літератури

1. Волес В., Волес Г. Творення політики в Європейському Союзі/Пер. з англ. Р.Ткачук. – К.: Основи, 2004.
2. Дубовик Б. Досвід міжнародної співпраці в рамках євро регіонів. Перспективи України. – Режим доступу: <http://www.uspishnaukraina.com.ua/index.php?long=uk&theme=analytics>.
3. Івашина О. Ф. Зовнішня торгівля як чинник розширеного відтворення: Економічний вісник університету – 2013 – Вип. 21(1) – 105 – 111 с.;

4. Кітінг М. Новий регіоналізм у Західній Європі // Логос. – 2003. – № 6. – С. 85–86.;

5. Кушнір М. О. Сучасні стратегічні орієнтири європейської регіональної політики // Стратегічні пріоритети. – 2013. – №1(26). – С. 146–149.;

6. Мікула Н. Євро регіональна співпраця і Україна // Спільний європейський економічний простір: гармонізація мегарегіональних суперечностей: монографія / за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка, В. І. Чужикова. – К.: КНЕУ, 2007. – С. 284–301.;

7. Писаренко С. М. Організаційно-економічний механізм формування та реалізації спільної регіональної політики Європейського Союзу: монографія / Інститут регіональних досліджень НАН України. – Львів, 2009. – 152 с.;

8. Региональная политика стран ЕС Монография/Центр европейских исследований ИМЭМО РАН. Отв. Ред. А.В. Кузнецов-М.: ИМЭО РАН, 2009 – 230с.;

9. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 554 «Про затвердження Державної програми розвитку транскордонного співробітництва на 2016-2020 роки» (за даними офіційного ВЕБ-сайту Верховної Ради України). Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/>;

10. Статистична інформація. Зовнішньоекономічна діяльність. (за даними офіційного ВЕБ-сайту Державної служби статистики України). Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>;

11. Зовнішньоторгівельний баланс України за 2018 рік (за даними офіційного ВЕБ-сайту Міністерства фінансів України). Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/>;

12. Інвестиційна діяльність в Україні. Інтерв'ю та статті. (за даними офіційного ВЕБ-сайту Міністерства закордонних справ України). Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/>.

Syomych Mykola

Poltava State Agrarian Academy,

Candidate of Sciences in Public Administration,

Associate Professor

ORGANIZATIONAL AND LEGAL SECURITY MODELS FOR SUBJECTS OF AGRARIAN BUSINESS

Abstract. The article deals with the problem of typology of security models. An analysis of the genesis of the security models of the national economy is carried out by authors. The main types of security models are summarized and described. The necessity of the organizational and legal security model formation, based on the casual approach is proposed by authors for subjects of agrarian business. The main internal elements of the casual model security are identified for subjects of agrarian business.

Keywords: *organizational and legal security, casual approach, the business environment, the model of security threats.*

Statement of the problem. Real-world practice shows that socially oriented and socially responsible model of social development, which provides a sustainable economic development of the country, has become the dominant ideology in the XXI century. Any economic system is exposed to a number of internal and

external factors that destabilize the economy and disrupt the balanced development of its basic elements, and ultimately lead to a reduction in the level of social welfare. In the study of issues of organizational and legal security of the country one of the major problems is also the well-being of inequality that generates social